75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 154. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 22-го СЕРПНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 22, 1968 No. 154. VOL. LXXV

СОВЄТСЬКІ ВІЙСЬКА ОКУПУВАЛИ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНУ

ВІДКРИТОЮ АҐРЕСІЄЮ І ТАНКАМИ ТА ГАРМАТАМИ МОСКВА НАМАГАЄТЬСЯ ПРИПИНИТИ ДЕМОКРАТИЗАЦІЮ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ; НОВА АҐРЕСІЯ МОСКВИ ВИКЛИКАЛА КРИЗУ В СВІТІ; ПРЕЗ. ДЖАНСОН ВІДБУВ НАРАДИ КРАЄВОЇ РАДИ БЕЗПЕКИ; БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ВЕРНУВСЯ ДО ЛОНДОНУ; ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА НЕ СТАВИТЬ ВІЙСЬКОВОГО СПРОТИВУ, АЛЕ ПРИХОДИТЬ ДО СПОНТАННИХ СУТИЧОК МІЖ НАСЕЛЕННЯМ І ОКУПАНТАМИ

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 21-го серпня 1968 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН ПІДПИСАВ ЗАКОН про контролю м'яса домашньої птиці, головним чином курячого. Президент заявив, що „негігієнічні різні треба буде вичистити, або їх замкнути". Згідно з підписаним законом стейти мусять ввести контролю м'яса з домашньої птиці до двох років. Коли це не станеться і коли стейтова контроля не буде така сама, якої вимагається від Федеральної Контролі, тоді в тих стейтах, що не виконають свого завдання, введені будуть федеральні контрольори. Американці річно споживають 12 більйонів фунтів м'яса домашньої птиці, з чого 13 відсотків досі не має належної контролі.

ПАНІ РИЧАРД М. НІКСОН ВИЯВИЛА, яку ролю вона виконуватиме у виборчій кампанії свого чоловіка та що робитимуть її дорослі доньки Патриція і Джулія. Пані Ніксон буде давати поради тим жінкам добровольцям, які виявлять охоту вести кампанію в користь виборчого списка, що його очолює Ніксон. Вона відвідуватиме жіночі організації, буде присутня на різних жіночих прийняттях та зустрічатиметься з жінками журналістками.

КОНҐРЕСМЕН ВІЛБУР Д. МІЛЛС передбачає, що в найближчому році треба буде напевно просити Конґрес про продовження того надподатку, який має обов'язувати тільки до 30-го червня 1969-го року, це значить до кінця цього фінансового року, який почався 1-го липня 1968, і який становить 10 відсотків. Конґресмен Міллс є головою Палатної Комісії Способів і Засобів, яка вирішує справу податків. Та Міллс заявив в інтерв'ю, що Конґрес знов домагатиметься зменшення федеральних видатків, коли Уряд проситиме про продовження закону про більші прибуткові податки.

У СВІТІ

У ФРАНКФУРТІ В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ЗАСУДИЛИ на 8 років в'язниці Гергарда фон Гана, колишнього секретаря німецької амбасади у Греції за останньої світової війни, за те, що під час тамошньої німецької окупації він допоміг вивезти до таборів смерти кругло 30.000 жидів. Слідство в цій справі велось впродовж 10-ох місяців. Одним із свідків бу також теперішній канцлер Західньої Німеччини Курт Георґ Кізінґер, який служив в німецькій дипломатичній службі разом з фон Ганом. Проте Кізінґер зізнав, що він нічого не знав про причетність фон Гана до протижидівської акції.

В ІНДІЙСЬКОМУ ПАРЛЯМЕНТІ ОПОЗИЦІЯ АТАКУВАЛА віце-прем'єра й міністра фінансів Мораї Десаі за його буцім-то фальшиве зізнання про свого сина, який є його секретарем. Мораї Десаі заявив був, що його син зрікся всіх своїх приватних торговельних інтересів коли став секретарем міністра фінансів, а опозиція пред'явила докази, що це не правда. Внесення на вотум недовір'я урядові Індіри Ганді перепало.

ЗАХІДНЬО-НІМЕЦЬКА ПРЕСА КРИТИКУЄ нову книжку американського публіциста Вілліяма Менчестера п. з. „Зброя Круппа", закидаючи названому авторові тенденційне антинімецьке становище та незнання чи перекручення багатьох фактів, що стоуться німецького важкого промислу. Вілліям Менчестер здобув собі міжнародний розголос своєю книжкою „Смерть Президента" — про атентат проти Джана Кеннеді.

УРЯД ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОГО СОЮЗУ ЗАБОРОНИВ студентську демонстрацію в Йоганнесбурґу, яку запланували були студенти, противники політики "расового поділу", що її послідовно веде уряд. Прем'єр Бальтазар Форстер, твердий прихильник системи расового поділу, мусить оборонятися однаково проти противників тієї системи, як і проти правих націоналістів, які пропаґують загострення расових законів.

СЕНАТОР ДІРКСЕН ЗНАЙОМИТЬСЯ З ДОКУМЕНТАМИ ЧОРНОВОЛА

Сенатор Еверет Дірксен з Ілліной очолював Республіканський Комітет Плятформи і перед його виїздом на Республіканську Конвенцію в Маямі Біч з кінцем липня ц. р., його відвідали в Шикаґо відомі наші громадяни, активні в Республіканській Партії та познайомили його з останніми подіями в Україні зокрема з документами Чорновола. На фото (зліва): Микола Олек, сенатор Дірксен, гол. радний УНС проф. Мирон Куропась та гол. касир УНС дир. Петро Пуцило.

Прага. — Вночі з вівтірка на середу 21 серпня ц. р. совєтські війська, разом із військовими частинами Східньої Німеччини, Польщі, Мадярщини й Болгарії, вмаршували до Чехословаччини. Ближчі подробиці про скількість совєтського й сателітського війська ще нема, але було відомо, що в останньому часі Совєти зосередили над чеським кордоном 18 своїх і дві східньо - німецькі дивізії, підпорядковані також совєтському командуванню. Офіційне повідомлення про вмарш совєтськихх військ появилось в чеському радіо о год. 1.30 по півночі, при чому короткий чеський комунікат підкреслив, що совєтські війська ввійшли на територію ЧСР без попереднього попередження й відома президента, парляменту й компартії ЧСР і що „цей акт протирічить не тільки основним принципам взаємин між соціялістичними державами, але також принципам міжнародного права". Офіційний чеський комунікат, проголошений в імені Президії Центрального Комітету чехословацької компартії, закликав нарід зберігати спокій і не протиставитись маршуючим військам. Чеські війська й т. зв. народна міліція не дістали наказу протиставитись совєтським військам. Ще у вечірніх годинах у вівторок 20 серпня Президія ЦК чеської компартії нараджувалась над підготовою до партійного конґресу, передбаченого на вересень цього року. Таким чином совєтська інвазія заскочила чеський провід цілком несподівано. Так само несподівано заскочив той новий совєтський аґресивний акт ввесь зовнішній світ.

Совєтський амбасадор у Вашинґтоні Анатолій Добринін зголосився у вівторок пізнім вечером до президента Джансона, — мабуть інформуючи його про рішення Москви перевести збройну інтервенцію в ЧСР. Негайно після того Президент скликав Крайову Раду Безпеки. Вістка про ці події дійшла до державного секретаря Діна Раска саме тоді, коли він зізнавав перед Комісією плятформи передвиборчої конвенції Демократичної партії, яка нараджується в Статлер готелі у Вашинґтоні.. Він негайно перервав свої зізнання, перепросив приявних і швидко від'їхав до Білого Дому. Покищо в цій справі не появився ще ніякий комунікат з Білого Дому ані Державного Департаменту. Так само британський прем'єр Гарольд Вілсон був заскочений подіями в ЧСР. Він негайно перервав свої ферії і вернувся до Лондону. Однак телеграфічний і телефонічний провід між Москвою і Лондоном перерваний: москалі просто не відповідають на всі запити з Лондону.

Александер Дубчек, який після відсунення від влади президента Новотного, разом з новим президентом Свободою започаткував демократизацію режиму в Чехословаччині. Міжнародні пресові аґенції вже подали вістку, що совєтські окупанти вже мали проголосити сталініста Новотного знову президентом Чехословаччини

Так само перервано всяку сполуку між Чехословаччиною і зовнішнім світом. Після того, як кількакратно повторено у радіо з Праги згаданий офіційний комунікат чеської компартії, — празьке радіо замовкло. За останніми вістками — московське радіо „з обуренням" заперечило комунікат чеської компартії, наче б вмарш совєтських військ порушував взаємини між „соціялістичними" державами й міжнародне право. Совєтська преса — особливо „Правда" й „Ізвєстія" — відновила була атаки проти демократизаційного курсу політики в ЧСР, виступаючи ніби в обороні „переслідуваних" робітників, „льояльних" супроти „принципів Маркса-Леніна". Совєтські урядові кола завжди стояли на становищі, що вони не можуть бути байдужими до того, що діється в інших „соціялістичних" країнах, а лакейська супроти Москви східньо-німецька компартія і контрольована нею преса раз-у-раз звертала увагу на „небезпеку", яка загрожує всьому „соціялістичному світові" від можливости порозуміння між ЧСР і Західньою Німеччиною та виходу ЧСР з Варшавського пакту. Хоча чеські комуністи постійно запевняли, що вони льояльні супроти „союзу" ЧСР з СССР і цілого Варшавського пакту, проте ті заяви, видно, не розпорошили остраху Москви й Східньої Німеччини.

ЧСР безборонна супроти СССР

Прага. — Чехословаччина, яка має всього 14.400.000 населення, не мала би найменших шансів, коли б ставила збройний спротив совєтській аґресії. Її реґулярна армія має 185.000 вояків плюс 45.000 поліції і кордонної сторожі. Чехословацьке летунство нараховує 25.5000 військовиків. ЧСР має 1.500 літаків совєтського походження, 3.000 совєтських танків і невідоме число совєтських протилетунських ракет. У відношенні до числа населення — це чимала збройна сила, поставлена на ноги з уваги на безпосереднє сусідство з Західньою Німеччиною, але вона мінімальна в порівнянні з совєтськими та вірними Москві сателітськими збройними силами. СССР має 3.500.000 війська, в Східній Німеччині перебуває 275.000-на совєтська армія та в Польщі — 25.000. Незалежно від совєтської збройної сили — Східня Німеччина нараховує 155.000 в армії і 10.000 в летунстві, а крім того вона має т. зв. „міліцію", до якої належать 320.000 найпевніших комуністів. Польща має армію з 370.000 вояків і 50.000 в летунстві, яке розпоряджає 1.000 літаками. Мадярщина має армію силою 95.000 і 9.000 в летунстві, а Болгарія має 125.000-ну армію і 20.000 мужа в летунстві. Східньо - німецькі, польські, мадярські і болгарські збройні сили належать до т. званого Варшавського пакту що стоїть під совєтським командуванням і повною совєтською контролею.

Наслідки аґресії Москви в ЧСР на події в Америці

За всіма найпершими коментарями американської преси й радіопередач — совєтська аґресія в Чехословаччині матиме поважний вплив на американську закордонну політику і внутрішні відносини в Америці. „Совєтська інвазія в Чехословаччині переформувала світ і американську політику" — стверджує Джеймс Рестон на самому початку свого коментаря на 1-ій сторінці „Н. Й. Таймсу". Коментатори пригадують, що так само, як у 1956 році Москва вислала свої танки проти мадярської революції використовуючи міжнародну ситуацію у зв'язку з британсько - французьким походом проти Єгипту, так само тепер Москва використала В'єтнамську війну, яка зв'язує руки Америці, для своєї аґресії проти Чехословаччини. Американські коментатори передбачають, що американсько - совєтські відносини автоматично погіршають і тому зменшаться шанси на будь-яке поважне домовлення в ділянці розброєння. Зросте теж престиж тих американських державних мужів і політиків, які завжди підкреслювали загрозу совєтського аґресивного комунізму та водночас зменшиться вплив тих, які ту загрозу легковажили і твердили, що совєтська закордонна політика переставилась на мирні рейки. Згаданий Джеймс Рестон стверджує, що совєтська інвазія в Чехословаччині надзвичайно збільшить шанси виборчої перемоги республіканського кандидата Ричарда Ніксона, „який впродовж всієї своєї кар'єри зберігав строгу анти-комуністичну позицію".

Раск радить Конвенції не вирішувати політичної тактики в справі В'єтнаму

Вашингтон. — 20-го серпня на Комісії в справі виборчої плятформи зізнавав державний секретар Дін Раск, який дораджував, щоб Комісія схвалила ціль політики щодо В'єтнаму, і щоб вона не займалася справою тактики чи стратегії, як цю ціль осягнути. На думку Раска демократи повинні у виборчій плятформі зазначити, що ціллю американської політики у В'єтнамі є „вчасний почесний мир, який дозволяв би вільним народам Азії жити разом на волі". Раск сказав, що коли висловитися у плятформі сильно й ясно, то інтереси ЗСА будуть забезпечені. Тимчасово прихильники сенатора Юджіна МекКарті стараються про те, щоб у плятформі була заява про це, що ЗСА припинять бомбування та погоджуються на організацію коаліційного уряду в Південному В'єтнамі. Прихильники покійного сенатора Роберта Кеннеді стараються знайти компромісову формулу, яка помирила б становище віце - президента Гомфрі зі становищем прихильників сенатора КекКарті.

Д-р Додлі Вайт з обережним оптимізмом дивиться на недугу Айзенгавера

Вашингтон. — Бюлетені з 20-го серпня про стан здоров'я Двайта Д. Айзенгавера стверджували критичний стан здоров'я пацієнта і додавали, що важко передбачити, як колишній президент далі реаґуватиме на наслідки сьомої серцевої атаки. Але д-р Пол Додлі Вайт із Бостону, який лікував Айзенгавера під час його серцевої недуги в 1955 і 1965 роках, заявив, що оправданий є обережний оптимізм, і що пацієнт може перемогти і цим разом, вже сьомим, свою недугу. Оптимістично до деякої міри дивиться на недугу Айзенгавера і віце - президент Ричард М. Ніксон, який 20-го серпня відвідав родину колишнього президента, але не бачив самого пацієнта, бо лікарі заборонили йому приймати відвідувачів. Біля пацієнта постійно перебувають в шпиталі його дружина Мемі Айзенгавер та його син Джан. Ніксон підкреслював, що пацієнт має бадьорого духа перемогти недугу. Він сказав: „Айзенгавер має волю жити мимо того, що зазнав таких тяжких фізичних ударів на своєму здоров'ї".

РЕПРЕЗЕНТАНТИ УККА ЗГОЛОСИЛИ ПРОПОЗИЦІЇ ДО ПЛЯТФОРМИ ОБОХ ПАРТІЙ

В готелі Статлер Гілтон у Вашинґтоні відбуваються тепер наради 110-членної Комісії Демократичної Виборчої Програми. Після закінчення нарад і схвалення плятформи члени цієї Комісії перейдуть до Шикаґо, де 26 серпня ц. р. починається Конвенція Демократичної Партії

Вашингтон — Представники Українського Конґресового Комітету Америки зголосили в імені цієї центральної репрезентації американських українців свої пропозиції до передвиборчих політичних плятформ обох великих партій, Демократичної і Републіканської. Перед очолюваним сенатором Еверетом Дірксеном Комітетом Плятформи Республіканської партії, що радив з кінцем липня в Маямі Біч на Флориді, свідчив 31-го липня ц. р. президент УККА проф. Л. Добрянський, а очолюваному конґресменом Гейлом Боґґсом Комітетові Плятформи Демократичної партії, що радить у Вашинґтоні, зголосив відповідні пропозиції екзекутивний віце-президент УККА Йосип Лисогір, склавши свої свідчення в понеділок, 19-го серпня. Репрезентанти УККА рекомендували обидвом партіям включити у свої передвиборчі плятформи підкреслені принципові заяви про самовизначення всіх народів та що Америка буде співпрацювати і допомагати всім, що бажають з цього права скористати. В детальних пропозиціях репрезентанти УККА рекомендували продовжувати виконання американських зобов'язань відносно оборони Південного В'єтнаму, відповідну акцію для здійснення закону про Поневолені Нації, створення Спеціяльної Конґресової Комісії для поневолених націй, створення Академії Волі, що студіювала б цілі і методи комуністичної диктатури та вишколювала фахівців у тій ділянці знання. Також запропоновано, щоби в цьому Році Людських Прав американські партії в своїх плятформах виразно засудили давні і нові комуно-московські практики народовбивства в Україні та інших поневолених Москвою країнах.

У світлі нової комуно-московської аґресії на Чехословаччину пропозиції репрезентантів громадян українського роду до політичних плятформ обох партій набирають тим більшої вартости і значення.

ВИСТУПЛЯТЬ ЦІЄЇ СУБОТИ НА СОЮЗІВЦІ

Танцювальний Ансамбль „Молодь України" з Питсбурґу під управою п. Люби Глутковської буде головною атракцією мистецької програми на Союзівці цієї суботи, 24-го серпня. Ансамбль має 20 танцюристів у своєму складі та здобув собі славу виступами перед українською і американською публікою. Виступи цього танцювального ансамблю переплітатимуть виступи музичного ансамблю Союзівки.

СВОБОДА SVOBODA
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Передплата: На рік $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. В Джерзі Сити і закордоном: На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. Для членів УНСоюзу, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адреси платиться 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Демократизація або загин

„Комунізм мусить здемократизуватись або загинути", — такий заголовок статті британського совєтознавця Роберта Конкеста в недільному додатку „Ню Йорк Таймсу" з 18-го серпня ц. р. Автор застосовує до ідеологів комунізму відомий вислів: „можна обдурювати всіх людей якийсь час і деяких людей увесь час, але не можна обдурювати всіх людей увесь час". Признаючи, що тоталітарний режим може осягати певні економічні й інші успіхи на коротку мету, він стверджує неминучість загину режиму, що його провідники вважають себе за непомильних і недоторкальних. Він покликається на вислови різних комуністичних теоретиків — Рози Люксембург, польського „єретичного комуніста" Лєшка Коляковського, мадярського Ґеорґа Люкача, французьких та італійських комуністів — як на доказ ізольованости московських сталіністів, які фанатично боронять програну справу. Водночас він виправдує нинішніх кремлівських правителів, „більшість яких розпочали свою кар'єру, промощуючи собі шлях крізь катаклізм смерти й руїни 1937-38 років. Зокрема Брежнєв і Косиґін є продуктами найгірших теренів такого суперництва, України і Ленінграду. Такої керівної еліти з такою могутньою машиною не можна легко відсунути. Саме недавно Центральний Комітет КПСС перестеріг у намічених плянах святкування 100-річчя народин Леніна, що він не дозволить на будь-які буржуазні вольності". Проте, водночас навіть сама совєтська преса зраджує, що ось „робітники, навіть члени партії, говорять свобідно про вищість британської системи ... Наприклад, національний неспокій в Україні має виразно універсальний характер і безперервно жевріє там невдоволення в зв'язку з нестерпною сільськогосподарською системою ...

Нав'язуючи свою статтю до звороту режиму в Чехо-Словаччині у сторону демократизації та до переляку з цього приводу в Москві, автор не виключає різних несподіванок, що їх можуть вчинити кремлівські правителі. „Теперішня правляча група, поминувши її загальну пересічність, є типом, який — за досвідом історії — завжди втрачає нерви і єдність у часах великої кризи". Тому не виключене навіть повторення в Чехо-Словаччині мадярської трагедії з 1956 р., що сталося вночі з 20-го на 21-го серпня цього року. Але мадярська революція у 1956 р. так само не проминула безслідно, бо заламала передреволюційний сталінський тип комунізму на Мадярщині. Так само не проминули безслідно заворушення в Польщі й Східній Німеччині. Автор звертає увагу на одностайний фронт усіх західньоевропейських комуністичних партій в обороні чеського демократизаційного курсу й проти інтервенційних погроз Москви. Всі вони, виховані в атмосфері західньої культури, відкидають поліційно-терористичну систему совєтської імперії.

Британський автор має повну рацію, коли вважає комунізм московського типу за „пережиток", який, всупереч усім зусиллям його творців і проводирів, не всилі вдержатись. Але сумнівною залишається теза, чи комунізм зможе існувати, коли він „здемократизується". Сам британський автор признає, що в процесі демократизації комуністичного режиму мусять прийти до слова не-комуністи, себто треба буде дозволити некомуністичну опозицію, яка невідхильно стане виявом волі більшости, а не меншости народу. І тоді загине взагалі комуністичний режим. Відклик на приклад Юґославії не дуже переконливий, бо нинішній режим в Юґославії так само не вічний.

Комунізм московського типу, настановлений баґнетами також у різних сателітних країнах, не всилі зберегтися. Він мусить „демократизуватись". Але тоді він перестане бути комунізмом. Бо суть комунізму не в його утопічній ідеї, а в практиці, якою є поліційна держава, що виключає свободу людини, свободу думки й діла, виключає приватну ініціятиву, втолочує в авторитарні шори все державне, громадське, культурне й господарське життя. Комунізм — це власне обниження всього духового клімату країни й перманентна господарська криза, латана коштом життьового рівня населення. Московський комуізм мусить мбанкрутувати ще й тому, що він пов'язаний з імперіялізмом найгіршої сатрапії, яка - як учить історія - мусить скінчитись.

Тому треба змодифікувати тезу британського автора, що комунізм або здемократизується, або загине. Він все одно загине, без ніякого „або" і агресія СССР в чехії цього загину не відверне.

Ярослав Курдидик

НОВА КРИЗА В РОЗЗБРОЄННІ

Як би не випали нові вибори в ЗСА і хто б не очолював нового Уряду, майбутньому Президентові доведеться розв'язувати „божевільну проблему" атомової зброї, яку, кажуть фахівці, слід далі розбудовувати без огляду на те, чи хтось це схвалює, чи заперечує.

Переговори між Вашинґтоном і Москвою про обмеження у ракетних перегонах стають особливо пекучими, коли в ЗСА вже переводять пробу з новими ракетами типу „МІРВ" (Малтиплей Індепендентлі Рієнті Вікл), якими американці намагаються не лише „обійти", але й випередити большевиків у розбудові їхньої оборонної системи.. Як про це вже говорив МекНамара, ЗСА мають завжди готовими для „першого вирішного удару" 2.200 ракет, а всіх разом 4,500, отож у 3-4 рази більше, як їх має СССР. При цьому атомові фахівці розцінюють, що 400-500 ракет вистачить для того, щоб знищити 75-100 мільйонів населення і вибити з ладу три чверті совєтської важкої індустрії.

Якраз минає 23 роки від часу, коли світ вступив в нуклеарну еру, коли скинено перші атомові бомби на Гірошіму і Наґасакі. З моментом ,як СССР в розбудові атомової зброї дійшов до тієї стадії, в якій ці дві держави можуть одна одну знищити без огляду на те, котра першою розпочне напад, американці втратили „нуклеарну монополію". Розмови про роззброєння, які ведуться між Москвою і Вашинґтоном, зводяться до того, щоб вдержати в обмеженні теперішній стан і припинити дальше вдосконалювання атомової зброї.

Але тепер, як згадано вище, у ЗСА розпочали проби з ракетами типу „МІРВ", і немає сумніву, що й большевики працюють над розвитком своїх ракет. Москва відстає в цій ділянці приблизно на 2-3 роки і тому розтягує всякими можливими способами „роззброєневі балачки", щоб зискати на часі і наздогнати ЗСА.

У Пентагоні вважають, що в ніякому разі не можна припиняти проб з МІРВ, бо в моменті, коли ЗСА і СССР до деякої міри зрівнялися у нищівній силі своєї зброї, МІРВ дадуть новий „стрибок уперед" і забезпечать Америці безсумнівну перевагу.

Коли взяти на увагу, що ракети „Мінютмен-3" і „Посейдон", перебудовані на МІРВ, можуть розділятися на 3-10 окремих підракет ,то це в сумі дає з уже перебудованими на МІРВ ракетами просто неймовірну стратегічну офензивну силу.

Але це — обосічний меч, бо, з другого боку, коли б СССР вдалося досягти такої самої спроможности „атомового ракетного роздріблення" при теперішньому вдосконаленні у точності прицілу, то все це разом створило б нову жахливу психозу: „хто вистрілить перший" . . .

Метою продукції МІРВ, як подають американські фахові джерела, було в першу чергу „обійти" оборонну протиракетну мережу, яку большевики почали гарячково розбудовувати довкола Москви, пляную чи, очевидно, поширити її на всі стратегічні позиції.

Перші успішні проби з ракетами МІРВ переведено з Кейп Кеннеді на Флориді. Вдосконалені ракети „Посейдон", перебудовані на МІРВ, мають замінити ракети типу „Поляріс" на 31 із 41 підводних атомових човнів. Вони мають 34 стопи довжини і несуть у собі по кілька „бейбі"-ракет. Незалежно від того в будові знаходиться коло десяти вдосконалених підводних човнів, основна мета яких вислідjувати й нищити ворожі атомові субмарини.

Ракета „Мінютмен-3" — це вдосконалена ракета „Мінютмен-2" із твердим пальним. Її вистрелено для проби з бази Кейп Кеннеді із одного з підземних силосів, у яких перебувають і всі інші ракети цього типу, в обшир довкола островів Вознесення на південному Атлантику. Роздільні підмінки цієї ракети попали незвичайно точно в намічені цілі.

Ракету „Посейдон" збудувала фірма Локгед, яка випродукувала й дві попередні ракети типу „Поляріс". Ракета „Пойседон" матиме атомової вибухової речовини вдвоє більше, як її мала „Поляріс-3". Розстрільність із кількох головок матиме ефективну силу нищення у 8-10 разів більшу, як мали попередні одноцілі ракети „Поляріс". У прицілі, кажуть фахівці, майбутній Посейдон — це „вершок досконалости".

Невдача із забороною водневої бомби з-перед 1952-54 рр., а з черги заборона розбудови міжконтинентальних ракет з-перед 1958-60 років не тільки посилили нуклеарну загрозу, але, що жахливіше, скоротили час переносу цієї нищівної зброї із початкових годин до буквально кільканадцятьох хвилин. І тому контроля атомової зброї стає щораз важчою і складнішою, а деякі фахівці твердять — взагалі неможливою.

З ПРАЦІ ВИДАВНИЦТВА „КАРПАТИ"

Видавництвом „Карпати" в Ужгороді керує присланий з Росії С. Іванов. Він повідомив на сторінках „Радянської України" з 7 серпня: „Ми видаємо книги українською, російською, угорською і молдавською мовами. 129 назв — 3.7 мільйона примірників книжок одержали читачі братньої Угорщини. Ми видали у перекладі на угорську біографічний нарис „В. Ленін": Однією з генеральних тем нашого видавництва є тема дружби народів". Дійсно позитивним у праці в-ва „Карпати" було минулорічне видання українсько-угорською і угорсько - українського словників, але їх не можна дістати ні в Ужгороді, ні в Києві.

Лев Шанковський
пхор. Армії УНР

ВІДЛІТАЮТЬ ОРЛИ...

4

На початку травня 1920 р. Армія УНР у Зимовому поході стала перед складним завданням прориву через полчища XIV большевицької армії, які саме відступали на польському фронті. Большевицькі дивізії змішалися з нашими дивізіями, при чому несподівано натрапляючи одна на одну, стріляючи, алярмуючи . . . Сам командарм Армії УНР ген. Омелянович-Павленко у своєму творі про Зимовий похід так описує цю ситуацію: „Збіговище найнесподіваніших припадків. Частини, що провадили безупинні бої і нагло атакували, були також самі несподівано атаковані, часто гублячи зв'язок із своїми і натрапляючи на ворожі обозні валки . . . Здавалося, що якась сила скрутила своїх і ворогів в один клубок, полишаючи його розмотувати завзяттю, лицарству та спритності".

Треба сказати, що в цьому клубку Армія УНР була керована залізною рукою ген. Омеляновича-Павленка і не менше твердою рукою командувачів дивізій, ген. Гулого-Гуленка, ген. Загродського та ген. Юрка Тютюнника. Командування поставило ясно перед очі старшинства та козацтва завдання Армії УНР і ціль її наступу через XIV армію: ми мали прорвати залізничну лінію Жмеринка-Одеса і прямувати до р. Дністра, в напрямі м. Ямполя, де вже повинні бути українські частини, що воювали на фронті. Але з нами були численні обози з майном, і ми мали завдання забезпечити перехід цих обозів через залізничну лінію. Для цього треба було тримати окремі пункти на цій лінії в своїх руках.

Центральне завдання в цьому пляні відведено для Волинської дивізії. Вона мала зайняти станцію Крижопіль і втримати її до часу переходу всіх обозів через залізничну лінію.

Увечері 1 травня Чорноморський курінь пересунено до с. Жабокрич, і вночі на 2 травня ми повели наступ на ліс, що на південний схід від ст. Крижополя. У цьому лісі ми здобули великий большевицький обоз, і це було нашим щастям, бо в цьому обозі був цукор, шоколяда, консерви, бісквіти, сухарі. Ми об'їдалися цим добром, бо, нема де правди діти, були таки дуже голодні.

Коли ж ми наїлися і накурилися здобичним тютюном, ген. Загродський особисто повів чорноморців у наступ на ст. Крижопіль. Цей наступ був такий бравурний, що я ще такого й не бачив. Большевики тікали, де очі несли, багато з них у самій білизні, а два бронепотяги, що були на станції, теж втекли. О 5-ій годині ранку ми зайняли станцію Крижопіль і взяли там велику здобич: гармати, рушниці, кулемети та інше майно.

Зайнявши станцію, ми розібрали залізничні рейки, але колії не зірвали екразитом, бо його не було. На станцію прибули інші частини Волинської дивізії, і кіннота пішла на захід, назустріч большевикам. Бронепотяги вранці повернулися, і залога почала укладати рейки. Крім цього бронепотяги засипали нас гарматним і кулеметним вогнем. До 7-ої години вечора большевики направили залізницю, а також повернувся Мазепинський полк і доніс, що від Вапнярки суне на нас ціла навала.

Справді, десь біля 11-ої години ночі збоку Вапнярки до ст. Крижопіль підійшло 5 ешелонів відступаючої з фронту большевицької піхоти, які так густо почали нас обстрілювати, що ген. Загродський наказав залишити станцію й окопатися коло містечка Крижопіль і в лісі, де здобуто обоз. За цими ешелонами надійшли інші під охороною піхоти, кінноти та бронепотягів. Все це відступало з польського фронту. Здавалося по нас залишиться тільки мокрий слід. Місяць світив ясно, і видно було добре, що діється на станції. Ген. Загродський стояв далі на ввесь свій зріст і, побачивши, що вояцтво зніяковіло (а були це отріскані в боях сірожупанники), заспокоїв їх словами: „Не бійтеся, хлопці, бо вони теж бояться".

І справді, вони боялися, бо не знали, звідки ворог взявся в них у запіллі, і не знали, скільки його є. І тому вони поспішали покинути непевний терен Крижополя. До 12 години дня, 3 травня, вони пропустили всі ешелони і поїхали до Рудниці. На станції залишилися тільки бронепотяги. На них негайно повів наступ ген. Загродський, і бронепотяги відійшли. Станцію зайняли волинці і вже її тримали, знявши знову рейки, аж доки всі обози не перейшли залізничної лінії.

Про цей факт повідомляв штаб большевицького Південно-Західнього фронту в своєму операційному зведенні з 3 травня: „На железной дороге в районе ст. Крыжополь-Рудница появились банды Тютюнника численностью до 1,000 штыков и 800 сабель. Бандами разобран путь и занята ст. Крыжополь".

Мова була про Волинську дивізію. Тоді вона налічувала 100 старшин і 1,250 козаків бойового стану. Ген. Тютюнник був коло Вапнярки.

Дякуючи впертості й завзяттю командира і особового складу Волинської дивізії, прорив через залізничну лінію Жмеринка-Одеса вдався, і вже 6 травня Армія УНР ввійшла до м. Ямполя-над Дністром. Прорив був цілком удатний: XIV большевицька армія розбилася на дрібні відділи, які бродили по лісах та ярах, рятуючись від частин української армії і повстанців. У полон попалися штаби, понад 1.000 бійців, численні обози і майно. Не було просто фізичної сили забрати все, що покинула XIV армія на шляху свого відступу.

IV

Останній розділ спогаду бажаю закінчити в жанрі, що його дуже любив сл. пам. ген. Ол. Загродський. Бо, поза своїми видатними бойовими якостями, ген. Загродський був дуже доброю, шляхетною та доброзичливою людиною. Він був приступний для всіх і не гнівався, коли його підвладні жартували або чинили різні придибашки. Він радо сам брав у них участь.

Ген. Загродський ніколи не розставався зі своєю рушницею ,він навіть спав з нею, кладучи її біля себе на ліжко. На цю тему було серед нас багато жартів. Але в поході рушниця Генерала була непомильною ознакою існуючої ситуації: коли рушниця була в руках, то це значило, що загрожує якась небезпека ,і нам усім треба було бути готовими на всякий випадок. Тоді з ніякою балаканиною чи жартами до Генерала підходити не було можна: він гнівався і кричав. Але, коли ми бачили, що рушниця в нього перевішена через плече, а в руках ціпок, то вже знали, що небезпеки ніякої немає. І тоді Генерал був готовий на жарти, які дуже любив.

(Далі буде)

НОВИЙ ТВІР В. КУЛІША

Ім'я Володимира Куліша відоме вже читачам з його кольоритних спогадів „Слово про будинок „Слово" та його мешканців, — цілої ґалерії українських письменників тридцятих років. Уже в тому короткому нарисі дав автор багато епізодів з життя дітей, „пацанви", що, часто, не прочуваючи навіть трагедії батьків, безжурно гуляла кругом будинку в дитячих іграх, щоб потім, по розгромі „Слова", втративши батьків, розбрестися по всій країні та поповнити ряди безпритульних, здичавілих армій, — цього феномену, який з'явився в період жорстокого експерименту побудонового соціялістичного суспільства, як пророчистий доказ його протиприродности і злочинности.

Новий твір автора „Пацани" — це пригодницька повість саме з такою тематикою. Життя й пригоди „пацанви" такі барвисті та незвичайні, що тільки списуй, тільки подавай, придумавши якусь більше або менше вдалу організуючу схему.

Для такої схеми вибрав автор трьох пацанів, Журавля, Жука і Кока, безпритульних дітей, батьків яких знищив совєтський режим. Ця трійка живе по базарах, з крадіжки, спить де попало, мандрує по всій країні, попадає в руки міліції, втікає з поїзду, користується опікою й допомогою доброго військовика, пробує заробити гроші в ролі статистів для фільму, допомагає вантажити кавуни в одеській пристані, потім вплутується у важкий зудар з одеським „блатняком" у його законспірованій норі, щоб вкінці знову почати нову, повну пригод, Одиссею, якій нема кінця.

Побудовані „Пацани" наче кадри фільму, що їх можна нанизувати довільно, якщо є фантазія й охота. Описова частина твору скупа, в формі ремарок, що яскраво продемонстровано вже в першому розділі:

„Почнемо нашу повість з рясного, весняного дощу. До того дощу додамо вулицю й, очевидно, мокрі пішоходи та, поетично сказавши, заплакані будинки. Ви напевно догадуєтесь, що вже вечоріло. Отак було ясно, а потім стало темніти, але не зразу, а так немов би в театрі, коли помалу меркне світло..."

Основа твору діялог, у якому повинні б розкритися характеристика героїв, їхні індивідуальні риси, їх переживання. Тут автор натрапив на перші труднощі, на першу й найважчу пробу, якої не проходить і багато відомих уже письменників: на вміння індивідуалізувати мову.

Журавель, Жук і Кок говорять багато, але — однаково. Їх мова густо пересипана одеським і взагалі совєтським побутовим жарґоном. Довгі, гладкі речення створюють враження, що малі герої — великі балакуни, а ширина їх зацікавлень викликає в читача дезорієнтацію й підозру, чи це говорять діти, чи дорослі. Отой своєрідний „кредібіліти ґеп" ще більшає, коли Журавель розказує про свій побут на Сибіру, не меншає він і в тих багатьох випадках, коли ці, ніби підлітки, легко поборюють старших, фізично сильніших противників.

З жадобою шукає читач опису дійсности, серед якої діють герої, але знаходить тільки фраґменти, ніби театральні лаштунки, і тільки тут і там, як от у барвистому описі вантаження кавунів в одеській пристані, дано зразки конкретної, живої дійсности. Тут зворушлива сцена, як вантажники опікуються малечею, багато більше промовляє людським співчуттям і національною солідарністю, як прямі авторські декларації.

Пройшовши з героями чимало пригод, читач все таки не пізнає їх глибше. В дії їхня реакція однакова, і слова ті самі. Біографічні дані про героїв скупі, в двох-трьох реченнях. Перед нами вже зформовані малі одчайдухи, вовченята, діти тієї жорстокої доби. Вони не спиняються ні перед чим у боротьбі за своє існування, для них проблема крадежі не існує.

А все ж був час, коли вони були інакші, коли ця проблема для них існувала, коли юна душа ще ломилася і боролася проти злочину. Показати цей прохідний період боротьби і заломання було б необхідно, бо тільки тоді читач, зокрема молодий, міг би повністю співчувати героям, і тільки тоді зрозумів би і виправдав їх, а засудив саму нелюдську державну систему, в якій, якщо не вкрадеш, не виживеш.

І. Смолій

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

Андрій Базюк

ПРЯШІВЩИНА – ЗЕМЛЯ УКРАЇНСЬКА

2

Спати пішов я десь близько третьої години. А вже раненько автобус віз нас до Свидника. По дорозі ми минули валку совєтських танків. Ця зустріч, як я помітив, не врадувала нікого. Спинились ми біля гірського джерела і пили мінеральну воду. Недалеко від Свидника, ще до обіду, оглядали бойовища другої світової війни під Дуклею. Понад кордон ми дивилися в теперішню Польщу, себто виселену Лемківщину.

У Свиднику

На великий фестиваль у невеликому Свиднику приїхало 40,000 людей. Ми зайшли до Українського Народного Музею. Експонати там цікаві. З них я дечого навчився про історію Пряшівщини. В той час була відкрита теж виставка графіки УССР. Один з пряшівчан „сердечно" скритикував ту виставку, починаючи від „державного герба" УССР. Критичні уваги були висловлені тільки Гасюкові й мені.

Дізнався я дещо про „словакізацію". Є вона на Пряшівщині. Не всюди ,не однакова, але є. Явної дискримінації збоку уряду нема, але людині багато легше влаштуватися ,коли вона не українець, а словак. Я сам помітив, що деякі словаки кривим оком дивилися на мене, коли я говорив по-українському.

Дводенний фестиваль у Свиднику відкрито в суботу 22 червня по полудні. Показові виступи відбувалися в амфітеатрі, під відкритим небом. Сонце світило, але спеки не було. Організація фестивалю була дуже добра.

У Свиднику, мабуть, ще ніколи не було стільки народу. З Пряшівщини, з Польщі, з Юґославії, з УССР. На відкриття прибули словацький міністер культури і заступник совєтського амбасадора в Празі. Все містечко було прикрашене в червоносині (державні кольори УССР!) стяжки.

На великій сцені виступали старші, молодь, діти, близькі й далекі. Були хори, були танцювальні ансамблі. Програма першого дня тривала поки на дворі було ясно. Під час перерв виступали два куми Диня і Замішка (артисти пряшівського театру) і розважали людей дотепами. Були в тих „інтермедіях" також політичні жарти, але дуже обережні.

Крім аматорських гуртків Свидника й околиці, на фестивалі протягом двох днів виступали першорядні хори й танцювальні ансамблі з Пряшева, Ужгороду, Кіровограду („Ятрань"). Був хор з Праги, а з Нового Саду в Юґославії — хор та танцювальний ансамбль.

На ніч автобус порозвозив нас по довколишніх селах. Мене з одним студентом із Праги призначено ночувати в сільського війта (його звали теж старостою). Хата в нього нова, приватне господарство йде добре. У хаті був телевізор. Господиня прийняла нас дуже гостинно ,а з господарем ми мали довгу й цікаву розмову. Повної колективізації в цій околиці не було.

Другого дня ранком — це була неділя — я з одною студенткою пішов до свидницької церкви. (До речі, війт, у якого я ночував, теж ходить до церкви). У малій церкві майже не було де стати. Казали мені, що це була друга відправа після церковної „відлиги".

В Чехо-Словаччині влада дозволяє відправляти Богослужения для греко-католиків, яких після війни насильно віддали під владу московського патріярха. Тепер майже всі парафії вернулися до Католицької Церкви. Виникають, однак, нові клопоти. Греко-католицькі священики, яких влада вигнала з парафій, жили поза українською територією. Деякі душпастирювали в латинських церквах, багато з них працювали у фабриках. Тепер, вернувшися додому, привезли різні латинські звичаї. Напр., дехто причащає людей тільки під одним видом! Це викликає протести.

Не знаю, чи ці факти правдиві і скільки таких фактів. Про ці речі я чув у Свиднику. Однак, у Свиднику нічого подібного я не бачив. У церкві я бачив радість і у священика, і в людей. Шкода, що не мав я змоги розмовляти з тим священиком.

Після богослужения я пішов дивитись на фестиваль. Особливо зворушлива була хвилина, коли хор з Ужгороду заспівав „Реве та стогне", а 40.000 людей підхопили цю пісню. Після програми два артисти з України підійшли до нас, студентів, і всі разом ми пішли в ліс. Розмова була дуже щира і духово піднесла мене.

До Пряшева ми вернулись автобусом. Там була ще одна гостина, де багато співали. Люба Антонович і я навчили пряшівських студентів нової пісні „Зірвалася хуртовина". Вони її не знали. Люба написала їм ноти, а я — слова.

Прощання у Пряшеві

У Пряшеві, після фестивалю, було дуже багато людей звідусіль.

Цікаві були в Пряшеві розмови й зустрічі. Розмовляли ми також з деякими партійцями. Один із них був навіть партійною шишкою. Ми жартома звали його інспектором. „Пане товаришу інспекторе", зверталися ми до нього, а він також жартував з нами. Один з партійців, п'ючи з нами вино, підніс чарку і випив „за кінець Совєтського Союзу і за вільну Україну!" Цей тост дружньо підтримали й ми.

Хотіли ми зустрітися з людьми з Ужгороду. Офіційно була зорганізована зустріч. Прийшло тільки п'ять людей, і з тими, що прийшли, розмова була обережна й холодна. Ужгородці мають страх, якого пряшівчани не знають. Страх виправданий, ужгородців інакше пильнують.

Ужгородський хор дав у Пряшеві великий концерт. Як співали „Заповіт" Шевченка, то майже половина слухачів у залі встала. Всі студенти стояли, і це виглядало майже на політичну демонстрацію. Треба додати, що українську національну свідомість на Пряшівщині видно скрізь: є вона у студентів і в старших, що співають: „Я русин єсьм і буду".

Після концерту ми випадково опинилися в тому самому клюбі, що й гурт ужгородців. Підійшов Ігор Мисько до однієї дівчини і попросив до танцю. Пішла і танцювала, поки Ігор не сказав: „я українець з Західньої Німеччини". Перелякана дівчина негайно покинула Ігоря, а Ігор, збентежений, вернувся до нас.

Прийшов час виїздити. Дехто з нас, західніх студентів, уже виїхав, інші готувалися в дорогу. Богдан Іваськевич на прощання сказав пряшівським студентам: „Я приїхав сюди як американський турист, вертаюся як українець". Може, в тій заяві туризм був перенаголошений, але українство, певно, ні. Ніхто з нас не їхав туди як чистий турист, але всі ми виїхали з глибшим почуттям зв'язку з українським народом.

Богдана незабаром беруть до американської армії, і в Пряшеві всі співали йому: „Їхав стрілець на війноньку".

Пряшів я покидав з жалем. Тут уперше — хай і коротко — був я на українській землі. Я народився в Австрії, до Канади прибув семирічним хлопчиною, і аж

(Закінчення на стор. 3-ій)

Маямі, Фла.

МАНІФЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ СОЛІДАРНОСТИ З УКРАЇНСЬКИМ НАРОДОМ

28 квітня відбулось в Укр. Амер. Клюбі маніфестаційне віче солідарности з нескореним українським народом. Віче влаштовано заходами Центрального Комітету Українських Організацій в Маямі.

В Українських Православній і Католицькій Церквах священики помолились за український нарід і закликали парохіян, щоб вони взяли участь в цій маніфестації.

Репортер з маямської газети „Маямі Гералд" фотографував учасників Протестаційної Маніфестації. Віче розпочали американським гимном, який заграв молоденький піяніст Богдан Сперкач.

Відкрив це віче голова Українського Центрального Комітету в Маямі п. С. Ковальчук, який у вступному слові поінформував присутніх про мету віча і зазначив, що ми як свідома українська громада у вільному світі включились в ланцюг протестаційних маніфестацій проти поневолення українського народу в СССР.

Доповідь по - українськи мав п. Василь Подубинський, який відзначив умови, в яких знаходиться український нарід від кількох століть під російською окупацією, — незмінна імперіялістична політика Москви незалежно від білого чи червоного кольору: національне, релігійне, політичне й економічне переслідування й визискування продовжується. Але й боротьба українського народу не припиняється, про що свідчать нові хвилі арештів, бо теперішнє молоде радянське покоління продовжує боротьбу за відродження України.

По - англійськи промовляв п. Тарас Максимович, який народився й виріс в Америці. Т. Максимович прочитав докладний реферат про економічне й політичне переслідування й русифікаційну політику на Україні, про арешти й знищення української інтелігенції і подав факти про спротив і боротьбу українського народу проти російського окупанта.

Від американських організацій виступав президент маямської організації „Кептів Нейшенс" п. Лі Вогел, який окреслив завдання цієї організації і закликав, щоб українці і надалі брали активну в ній участь, бо в сучасних політичних обставинах і в складній світовій ситуації робота таких організацій, як „Поневолені Нації" дуже корисна, вона нагадує світові про народи, які борються за свою незалежність.

Пані К. Годівська прочитала протестаційну телеграму по - англійськи, які УЦК запропонував вислати до Теграну від української громади Маямі. Учасники віча одобрили зміст телеграми оплесками.

Секретарка Комітету О. Подубинська прочитала резолюції віча.

Пані О. Подубинська сказала, що сучасні арешти на Україні підтверджують прагнення українського народу до незалежности. Відрадне явище, що теперішня форма боротьби набирає більшого розголосу у світі, що є роботою української еміґрації. Голова Укр. Центр. Комітету Маямі п. С. Ковальчук подякував присутнім за участь. Український Центральний Комітет в Маямі не дістав летючок і відзнак, які УККА мав вислати до 28 квітня всім осередкам, які мали мати „Протестаційні Віча".

На закінчення молоденький піяніст Богдан Сперкач почав „Ще не вмерла Україна", а присутні приєднались і закінчили співом віче.

Л. П.

Українці міста Редінг і околиці протестують

У зв'язку з нестримною русифікаційною політикою Москви проти українського народу в Україні, Президія Генерального Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців звернулась до всіх українців у вільному світі з зазивом провести протестну акцію проти цього свавілля Москви і визначила 28-го квітня на день протесту — „День Солідарности з Українським Народом".

Виконуючи це доручення українці Редінґу та околиці, з ініціятиви місцевого Відділу СУБ створили Всеукраїнський громадський комітет для проведення згаданої акції. До Комітету увійшли українці всіх політичних переконань.

На голову Комітету вибрано п. Т. Данилова, а на секретаря п. Л. Рися. Заходом цього Комітету відбулися 28 квітня в залі Ст. Джон Інститут загально - громадські збори українців міста Редінґу і околиці.

Збори відкрив голова Комітету п. Т. Данилів, інформуючи всіх присутніх про ціль зборів та подав коротку інформацію про Світовий Конґрес Вільних Українців, на якого доручення відбуваються ці збори.

Голова Зборів попросив п. Віталія Бендера доповісти про сучасне положення в Україні. У близько годинній доповіді п. Бендер, спираючись на зміст документів та публікацій про положення в Україні, які появились на Заході, накреслив яркий образ наступу Москви проти українського народу в Україні на всіх фронтах життя, його загрози для українського народу як нації — і спротиву проти цього наступу, який ведуть українці, які народились, виросли і виховались під совєтським режимом. Не скриваючи перед присутніми серйозности положення в Україні, доповідач ще раз підкреслюючи факт спротиву проти Москви із сторони ґенерації українців, яка виступає в обороні прав українського народу із позицій ленінської національної політики в Україні, вважає це явище дуже вимовним, а сам факт виникнення активних оборонців прав українського народу одверто і всупереч тяжких репресій проти них підставою для оптимізму щодо майбутнього українського народу. Закінчуючи свою доповідь п. Бендер заявив, що українська еміґрація повинна з'єднати і скупчити всі свої сили і засоби для цього, щоб способами для неї доступними допомогти тим нашим землякам в Україні, які, не дивлячись на нерівні сили, ведуть бій за права українського народу їм доступними засобами.

Після запитів до доповідача та його виснень Збори ухвалили такого змісту резолюцію:

1. Стверджуємо,

— що в Україні продовжується е к стермінаційний курс Комуністичної Партії і урядів СРСР та шовіністичної антиукраїнсько настроєної частини російського народу спрямований на повну русифікацію українського народу і обрахований на зникнення його як нації;

— що проти цього курсу Москви українці різних прошарків суспільности в Україні ведуть спротив і виступають в обороні прав свого народу;

— що цих українців, які ведуть в Україні оборону прав українського народу у рамцях обов'язуючих в СРСР і УРСР конституцій і законів протизаконно судять, карають і запроторюють в тюрми і табори примусової праці, як це доказують документи одержані з України у вільному світі, а яких авторами є українці, засуджені і в'язнені за те, що виступили в обороні прав українського народу.

2. Підносимо р і ш у ч и й протест проти такої екстермінаційної політики Москви супроти українського народу та проти переслідувань тих українців, які виступають в обороні прав українського народу.

3. Доводимо все вгорі сказане до відома всіх у вільному світі і просимо їх всесторонньої помочі українському народові у його тяжкому положенні.

4. Звертаємося до Президії Генерального Секретаріяту Світового Конґресу Вільних Українців з проханням винести справу злочинів Москви проти українського народу на форум Організації Об'єднаних Націй для розгляднення та на форум світової публічної опінії для осуду.

Збори закінчено відспіванням національного гимну.

Р. Ч.

Пані Святослава Жуковська ширить правду про Україну

Стіл, Н. Дак. — Місцева амер. газета „Steele Press" принесла вістку, що перед закінченням шкільного року на запрошення учителів місцевої середньої школи, пані Святослава Жуковська, дружина відомого громадського діяча д-ра А. Жуковського дала для дівчат вищих кляс середньої школи виклад про Україну і українську культуру.

Свій виклад розпочала п-і Жуковська коротким переглядом з географії і з історії України аж до найновіших часів, переплітаючи часто цей виклад власним досвідом і переживаннями під комуністичним режимом і утечею від большевиків. У доповіді про українську культуру і українські справи, все ілюструвала багатими і прекрасними та чисельними власного виробу вишивками, інкрустованими предметами та керамікою, від трипільської культури починаючи. Це все робило виклад дуже цікавим і про нього був широкий звіт у місцевій амер. пресі, а також обговорювали цей виклад на засіданнях різних амер. клюбів і товариств, головно жіночих, з похвальним для п-ні Жуковської вислідом.

Тепер після цього викладу п-ні Жуковська має багато запрошень робити подібні виклади в інших містах для ширшого американського загалу.

Так 4-го червня три жіночі амер. клюби запросили п-ні Жуковську на спільні сходини до міста Стерлінґ, Північна Дакота, де для кількох сот жінок повторила свій виклад тільки на значно ширшу скалю. Тут виклад п-ні Жуковської замість одної години протягнувся до трьох годин, бо таке було велике зацікавлення і вона мусіла відповідати на численні запити включно з найновішим переслідуванням української інтеліґенції.

Треба підкреслити, що в тім місті амер. жіноцтво зорганізувало для п-ні Жуковської особливе прийняття з артистичним удекоруванням столів і страв, а також після викладу багато жінок приходили до неї, щоби особисто подякувати їй за виклад.

Пані Святослава Жуковська володіє бездоганно англійською мовою та все на такі виклади вбирається у стилізований український стрій, що при її добрій фігурі робить добре враження.

Тепер вона має вже запрошення до кількох, і то великих амер. міст, таких як: Фарбо, Бісмарк та інші.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

Фінікс, Арізона

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

26-го травня після урочистої панахиди, яку відслужив о. прот. А. Ільїнський, заходами Парафії і Союзу Українських Ветеранів в приміщенню парафії Української православної церкви відбулась Академія для вшанування 42-ої річниці смерти Головного Отамана УНР С. Петлюри.

Невелика заля парафії була відповідно прибрана. Портрет Отамана, прибраний прапором, був уквітчаний.

Академію відкрито відіграннямм українського і американського гимнів, що виконала на піяно панна Івасівна.

Змістовний реферат виголосив інж. Микола Ф. Чопівський — голова місцевої станиці Союзу Укр. Ветеранів, а після того добре і помистецьки пані Тамара Бурда продеклямувала вірш про С. Петлюру. Деклямували рівнож юнаки Сапони і на акордеоні Надя Ситниківна відограла пару пісень.

Потім хор парафії під дириґентурою о. прот. А. Ільїнського відспівав: „Повставали козаченьки", „Ой горе тій чайці", „Була весна", — слова Л. Українки, „Гей, гук мати гук" і „Ой, в городі там случилася біда".

Спів хору, що є прикрасою громади Фініксу, був імпозантний, і була замітна вправна рука дириґента. Цей хор обслуговує всі академії, що відбуваються у Фініксі.

Закінчено Академію відспіванням „Не пора".

9-го червня в приміщенні місцевого відділу СУМА відбулась Академія на пошану Героїв, що життя своє положили за Батьківщину.

Гарний реферат, присвячений пам'яті С. Петлюри, Є. Коновальця, Т. Чупринки (Р. Шушевича) та С. Бандери виголосив п. Поліщук.

Далі слідували виступи частини оркестри СУМА, під керівництвом п. Танасевича, який рівнож продеклямував з питомою йому експресією кілька віршів, присвячених цьому дневі.

Академію закінчено відіграннямм „Ще не вмерла Україна", у виконанні молодого і талановитого Танасевича (молодшого).

М. О-вич

ПРЯШІВЩИНА – ЗЕМЛЯ УКРАЇНСЬКА

(Закінчення зі ст. 2-ої)

тепер побачив частину рідної землі і рідного народу. Якщо маю описати коротко своє почуття, то скажу: я був наче на величній Службі Божій, що тривала вісім днів.

На Пряшівщині нема політичної волі, а ще менше її в УССР. Але саме тут, на Пряшівщині, відчувається тепер великий подих волі.

Запрошували мене приїхати до Свидника в 1969 році. Казали, що буде там свято. Рад би я поїхати туди ще раз, а ще більше бажаю, щоб було там велике свято. (Українські Вісті", Едмонтон, 1 серпня 1968 р.)

(Кінець)

— КОРОТКІ ВІСТІ —

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА ГОТОВА проголосити окремим актом неважність Мюнхенського договору з 29 червня 1938 р., яким признано Німеччині т. зв. Судетський край з ЧСР, та який дав поштовх Гітлерові окупувати ЧСР, як німецький „Протекторат". Кількасот тисяч судетських німців, прогнаних чеськими властями з ЧСР в 1945 р., противляться такому офіційному актові західньонімецького уряду, який хоче поліпшити ним взаємини з Чехословаччиною.

ФРАНЦІЯ ВИДАЛА в останніх днях кількох американських дезертирів. Сталося це внаслідку участи американських дезертирів у протиурядових демонстраціях у Франції та у зв'язку з американсько-північно-в'єтнамськими переговорами у Парижі. У Франції є коло 30 американських військових дезертирів і коло 20 ухильників від військової служби.

УРЯДОМ НАЙМЕНОВАНА КОМІСІЯ в справі курення й здоров'я домагається, щоб була заборона реклямувати курення цигарок в таких місцях, які доступні дітям і молоді. Ця комісія оскаржує тютюнові фабрики в тому, що вони своїми реклямами заохочують дітей і молодь „до смерти і до недуг". Фабриканти циґарок не вірять в те, що курення шкодить здоров'ю і прискорює смерть курців. Тютюнова промисловість видала в 1967 році $ 312 мільйонів на рекляму циґарок, з чого 73% пішли на телевізійні оголошення, які бачить молодь. Комісія домагається заборони реклями цигарок в програмах, що її бачать діти і молодь.

СЕНАТОР МАЙК МЕНСФІЛД ЗАКІНЧИВ свою 2-тижневу подорож по країнах Західньої і Східньої Европи, де він конферував із провідними державними мужами. М. Менсфілд, який є головою демократичної більшости в Сенаті і членом сенатської Комісії закордонних справ, перевів ту подорож з власної ініціятиви. Він поручає ступневе відкликування американських військ з европейського суходолу та переговорювання з СССР про редукцію збройних сил держав Атлантійського бльоку й Варшавського пакту.

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА Й РУМУНІЯ ПІДПИСАЛИ новий договір приязни і взаємної допомоги наприкінці відвідин румунського президента Ніколая Чеушеску у Празі. Лідер чеської компартії Александер Дубчек заявив у промові з нагоди тієї візити Чеушеску, що союз ЧСР з СССР є „альфою і омеґою" чеської закордонної політики.

ГУННАР ЯРРІНҐ ПЕРЕГОВОРЮВАВ впродовж двох годин з єгипетським міністром закордонних справ Махмудом Ріядом в Каїро, після чого вернувся до своєї головної кватири на Кіпрі. Яррінґ є репрезентантом Об'єднаних Націй, як посередник між Ізраїлем і арабськими країнами. За твердженням газет — він передав єгипетському міністрові недовір'я ізраїльських керівних кол супроти нібито готовости Єгипту піти на різні поступки Ізраїлеві, при чому ізраїльці покликуються на публічні заяви президента Нассера і названого міністра Ріяда, що араби відвоюють зайняті Ізраїлем землі.

КАНАДІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР П'ЄРР ЕЛЛІОТ ТРУДО сказав журналістам, що цієї осени, може буде бачитися з президентом ЗСА Линдоном Б. Джансономо. Трудо заявив, що майбутня його зустріч з американським президентом залежить від того, чи американський Уряд визнає, що заіснували такі проблеми, які варто було б обговорити спільно з головою канадійського Уряду. Новий канадійський Парлямент має почати працю 12-го вересня, згідно з давнім пляном прем'єра Трудо. Провідник опозиції Роберт Л. Стенфілд домагався негайного скликання Парляменту, щоб вирішити „серйозні проблеми", але Трудо тримається давнішого пляну і виїхав на 10-денні вакації до Еспанії.

ВАГІТНІ ЖІНКИ, ЯКІ КУРЯТЬ, народжують менші немовлята, як ті, які не курять. Жінки-курці частіше мають передчасні народження, частіше народжують нежививих дітей, і їхні народжені діти в більшому відсотку вмирають вже в першому місяці життя — в порівнянні з тими дітьми, матері яких не курять. Так твердить д-р проф. Чарлз Скотт Рассел, перевівши досліди над 2,000 вагітних жінок, в статті в Британському журналі Запобіжної і Соціяльної Медицини.

З новин українського мовознавства

Оттава (ОУПС). — В останньому часі появилося кілька нових праць з ділянки українського мовознавства в Канаді. Д-р Б. Климаш, співробітник Національного Музею в Оттаві, надрукував статтю про українсько - канадійські колискові пісні в „Славік енд іст-Юропеан Джурнал"; д-р І. Тарнавецька з Манітобського університету видала накладом УВУ в Мюнхені книжку про поетичне назовництво; д-р Дж. А. Фан Кемпен надрукував статтю про українське дієслово в новому мовознавчому журналі в Канаді „Глосса", що його видає університет Симона Фрейзера в Британській Колюмбії; д-р Т. Магнер надрукував прихильну рецензію на етимологічний словник української мови проф. Яр. Рудницького в журналі „Дженерал Лінґвістікс"; окремою відбиткою вийшла з друку розвідка проф. Рудницького про мовні права й лінґвіцид; в Вінніпезі появилося друком п'яте число мовознавчого журналу „Слово на сторожі" присвячене справі української двомовности в світі зі статтями проф. П. Ковалева, Яр. Сорочинської, Б. Сацюка, О. Войценко, В. Буйняка, Р. Кухара й інших. В друку знаходиться восьма частина українського етимологічного словника. Бібліографію українського мовознавства веде „Україніка канадіяна", що появляється систематично в виданнях УВАН від 1953 року в Вінніпезі. В Манітобському університеті видано черговий випуск „Просідінґс" Мовознавчого Кружка за редакцією проф. Г. Вібе; в цьому випуску надруковано статтю проф. Яр. Рудницького про двомовні формули. Врешті журнал „Мозаїка", що його видає видавництво Манітобського університету в Вінніпезі, надрукував довшу статтю про українську та інші „етнічні" мови в Канаді.

Ділимося сумною віcткою з Рідними, Друзями, Товаришами Зброї та Знайомими, що дня 16-го серпня 1968 р. по довгій і важкій недузі, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов у Вічність на 76-му році життя в Дітройті наш Найдорожчий

МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

ДМИТРО ЖУПІНАС

Генерал-Хорунжий Армії УНР, Лицар Ордену Залізного Хреста.

Народжений 24-го травня 1892 р. у Смілі, Київщина, в Україні.

ПАНАХИДИ будуть відслужені в похоронному заведенні п. Бугая в Дітройті в четвер, 22-го і в п'ятницю, 23-го серпня ц. р. о 7-ій год. вечора.

В суботу, дня 24-го серпня, рано год. 9-та там же, у п. Бугая, коротка Літія і Тіло Покійного буде перенесене до церкви св. Покрови при вул. 29-ій, а по Службі Божій перевезене до Церкви-Пам'ятника св. Андрія у Південному Бавнд Бруку, Н. Дж., де дня 26-го серпня 1968 р., в понеділок, відправиться перед полуднем Служба Божа і похоронні відправи.

Горем прибиті:

КАТЕРИНА — дружина

БОГДАН — син з Родиною в Польщі

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 18-го серпня 1968 р. у Лігайтоні, Па. на 73-му р. життя відійшов від нас у Вічність наш Найдорожчий

ТАТО, ДІДУНЬО і ПРАДІДУНЬО

бл. п.

КАРОЛЬ ТАМАЄР

уроджений у Чесниках, пов. Рогатин.

ПАРАСТАС у четвер, 22-го серпня 1968 р. о год. 8-ій веч. у Brennan Funeral Home, 858 — 22nd Street, Philadelphia, Pa.

ПОХОРОН у п'ятницю, 23-го серпня 1968 р. о год. 9-ій рано з церкви св. о. Миколая при 24-ій вул. і Поплар на цвинтар св. Марії у Факс Чейсі.

Горем прибиті:

дочка — ФАЛИНА

зять — інж. РОМАН ВОЙТОВИЧ

дочка — ОЛІМПІЯ

зять — ФРЕНК ГАРРІС

внуки: АНДРІЙ, МАРІЯ, ЮРІЙ ВОЙТОВИЧ

ХРИСТИНА ДАНГОМ

та правнука — ТІНА

Ділимося сумною вісткою з близькими Земляками, Друзями і Знайомими, що 15-го серпня 1968 р. в Сіднеї (Австралія), передчасно відійшла у Вічність наша Дорога і Незабутня Землячка

бл. п.

ГАЛИНА САЛЬВАРІВСЬКА (ДЕМЧИК)

осиротивши малих діток — Тамару та Марка, чоловіка Костянтина, маму Наталію Павлівну Демчик і молодшу сестру Юлію та Родичів на Україні.

Родині Покійної висловлюємо наше глибоке співчуття. Хай Всевишній охоронить їх своєю ласкою в ці дні великого смутку.

ІВАН та МАРІЯ ДУБРОВСЬКІ

Адреса Родини Покійної:
76 Telopea Street
Redfern, N.S.W., Australia, 2016

Замість квіття на свіжу могилу

св. п. **МИКОЛИ ПАЧОВСЬКОГО**

кол. хорунжого УСС

складаємо 20.00 долярів

на Дар Українському Воєнному Інвалідові.

Полк. І. МИКОЛАЄНКО з Дружиною

Замість квітів на свіжу могилу Великого Громадянина

проф. д-ра **МИРОНА ДОЛЬНИЦЬКОГО**

географа, педагога й автора шкільних підручників до географії й історії України

пересилаю 25.00 долярів

на Український Вільний Університет у Мюнхені, Німеччина.

Петро ОРИЩКЕВИЧ

Папа Павло VI має в Боготі заклинати до соціяльних реформ в Латинській Америці

Богота, Колюмбія. — Папа Павло VI в четвер 22-го серпня має прибути на 39-ий Міжнародний Евхаристійний Конгрес, де буде три дні. В суботу 24-го серпня він має виголосити промову на другій Конференції Латинських Американських Єпископів, теологів та дорадників. Голова цієї Конференції Архиєпископ Терезінв в Бразилії Високопреосвященний **Авеляр** Брандо, **Вилеля** заявив, що він сподівається, що Папа Павло VI у своїй промові закликатиме країни Латинської Америки до соціяльних реформ без насильних заворушень. На думку Архиєпископа в промові Папи буде вияснене становище Церкви до насильних засобів для здобуття соціяльної справедливости, але буде також підкреслене сильне становище Церкви в користь конечної соціяльної реформи та модернізації церковних інституцій. Давніше Папи висилали Кардиналів як своїх заступників на Евхаристійні Конгреси. Папа Пій XI в 1922-му вперше взяв участь в Евхаристійному Конгресі в Римі. Папа Павло VI в 1964 р. взяв участь в Евхаристійному Конгресі в Бомбеї в Індії, а тепер він бере участь в Боготі, куди виїхав і Блаженніший Кардинал Йосиф Сліпий та інші українські католицькі владики.

Торгуються за зміст демократичної виборчої плятформи

Вашингтон. — Комісія в справі демократичної плятформи, яку очолює конгресмен Гейл Бигтс із Луізіяни, має багато клопоту в тому, щоб виготовити таку плятформу, на яку погодилися б обидва кандидати, віце-президент Гомфрі і сенатор Мек Карті. МекКарті домагається щоб у виборчій плятформі була заява про те, що ЗСА припинять бомбардування у В'єтнамі та погодяться на організацію коаліційного уряду у В'єтнамі, до якого увійшли б і комуністи, це значить Визвольний Фронт. Гомфрі не погоджується на повищу програму МекКарті, та його прихильники згодилися на компроміс в цій справі, згідно з яким у виборчій плятформі було б місце про можливість припинення бомбардування і організацію коаліційного уряду, а не як про безумовну вимогу. Та прихильники сенатора Гомфрі не погоджується на цю компромісову формулу. В цій справі йдуть переговори, і 20-го серпня має зізнавати державний секретар Дін Раск, який має вияснити справу війни у В'єтнамі.

Комуністи обстріляли 13 міст в Південному В'єтнамі

Сайгон. — Комуністичні війська обстріляли ракетами й мінометами 13 міст і військових станиць в обширі дельти ріки Меконгу та заатакували своїми військами 5 південно - в'єтнамських міст. В усіх цих боях, що охопили терен 13-ох провінцій Південного В'єтнаму, відбито комуністичні атаки. Впродовж трьох останніх днів, коли-то комуністи закінчили тимчасову „передишку" по восинному фронті, комуністи втратили 739 вбитими. В тому самому часі американці втратили 69 вбитими й 631 раненими. Однак у ході тих бої ворог війни деякі успіхи, як ось, наприклад, він здобув одну стежну станицю, при чому згинула вся її залога: 11 американців і 24 південних в'єтнамців. Над Північним В'єтнамом збито два американські літаки, внаслідку чого американські летунські втрати над Північним В'єтнамом зросли до 879 машин. Американці втратили також дотепер у В'єтнамі 804 гелікоптери. Американські й південно - в'єтнамські військові кола вважають, що всі ті бої є тільки прелюдією до нового великого наступу проти Сайгону.

Тверезий англійський голос у справі української мови

Едмонтон. — Місцевий англомовний щоденник „Едмонтон Джорнал" в ч. з дня 3-го липня в окремій передовиці зайняв становище до справи конституційного визнання української мови у зв'язку з нарадами під час Всеканадійського Конгресу Українців Католиків, що відбувся з початком липня в столиці Алберти. Підкреслюючи вагу двох офіційних (національних) мов Канади, англійської та французької, редакція вважає, що українська мова, як і інші „етнічні" мови не були переочені в Королівській Комісії. Члени комісії в своїх рекомендаціях підкреслили, що становище двох офіційних мов в нічому не применшує становища інших „етнічних" мов, а професор Яр. Рудницький запропонував навіть у своїм меншинному звіті становище „регіональних" мов забезпечене конституцією. Треба сподіватися, що окремий том рапорту Королівської Комісії, присвячений „іншим етнічним групам", дасть дальші деталі в справі забезпечення мов і культур цих груп — закінчує стаття в „Едмонтон Джорнал".

(ОУПС)

ПО ВУЛИЦЯХ ЖИТОМИРА ПРОГУЛЮВАВСЬ... ЛОСЬ

Декілька років тому в Україну було завезено чимало лосів з північного району СССР. Частина з них не заклиматизувалася і загинула, однак, інші пристосувались до місцевих умов, почали давати приплід. З одним лосем сталась пригода, про яку розповіла скупа на цікаві життьові інформації київська „Радянська Україна" з 2 липня. Пригода така: на териториальную фарму колгоспу Житомирського району, розташовану біля самого лісу, завітав лось. Втомлений звір підійшов до фарми і ліг на траву. Люди дали йому хліба, почали пестити. Але гість навіть не поворухнувся. Хворий. Тоді викликали ветеринарного лікаря. Він встановив діягноз і ввів в організм тварини потрібні ліки. Вранці лось зник. Лісового красеня бачили потім у селах Вери, Смоківці, а недавно він прогулювався вулицями Житомира. Мабуть, після одужання лось повністю повірив людям.

Двічі універсальний „Магазин"

Вже появилося ч. 37/38 „Екрану" за січень - квітень 1968 року. Це число „журналу для молоді і старших" вдалося ще краще ніж попередні. На його обкладинці поміщено мистецький портрет Митрополита Василя Липківського — творця Української Автокефальної Православної Церкви, а зміст числа прикрашено чималими репродукціями багатьох ілюстрацій, що робить його особливо привабливим.

А той зміст є дійсно універсального характеру. Як у великому „магазині", який термін дозволяємо собі позичити з англійської мови для гри слів, можна знайти широкий асортимент різнорідних товарів, так і в цьому журналі. Наче в історичному музеї тут знайдете широку різноманітність занотованих в ньому тем. Перегляньмо їх назви, щоб читач дістав уяву про це видання цінне й цікаве, як на цей день, так і для історії українського життя на чужині і в рідним краю. Ось головні з них рядні сторінки з ілюстраціями:

„Відродження У А П Ц", „Митрополит мученик Василь Липківський", „Звернення Президії Секретаріяту СКВУ", „Наші співробітники", „Відзначення роковин 22 січня в Сенаті і Палаті ЗСА", „Відзначуємо місяць Шевченка", „Канадійський комуніст атакує русифікацію" (англійський і український тексти), „Шануймо культуру свого народу", „Делегати з колонії російської імперії на ЕКСПО", „Вірші Симоненка", „Роздача літературних нагород", „Демаскуємо комуністичні найбрехливіші кличі, зазиви і фрази" (знаменитий монтаж з совєтських видань вбивчий для комуністичної Москви)... Далі йдуть сторінки — присвячені окремим темам: померлим поетам і українським діячам, сторінка бібліографії, Укр. Публіцистичному Інститутові, надіслані книжки, „Театр у П'ятницю", „Зачарований Паганіні", „Українці над Пацифіком", „З життя школи Українознавства", „Наша гордість, наша надія, наші сподівання", „Валетна школа Роми Прийми", „Київське „Динамо"...

Цей неповний перелік статтей чейже вже яскраво говорить про дійсно універсальний зміст журналу при 118 ілюстраціях на 28 сторінках великого формату.

А чому ж ми назвали журнал „двічі універсальним"? Це тому, щоб дати тепер знати його читачам, що його видає фактично одна особа, що в собі „універсально" об'єднує такі функції: збирача й складача матеріялів, які вишукує, де тільки можна, редактора, адміністратора, експедитора, продавача в розрдіб при кожній нагоді, при кожній імпрезі, і нарешті він же систематично доплачує з власної кишені „універсальні" дефіцити кожного числа і то вже на протязі шости років. Чому ж проф. Адам Антонович це робить? Бо захоплюється ідеєю служити молоді і старшим та майбутнім історикам занотованням цікавіших подій і сильветок наших діячів на сторінках дійсно „Екрану", як він назвав свій журнал, що видає під патронатом „Учительської Громади" в Шикаго. журналу, зміст якого можна пізнати і не читаючи, а тільки задивившись на ту силу - силенну образків і портретів.

Коли хто ще не мав в руках цього журналу, то жадайте оказових чисел і пишіть на адресу: Мр. Адам Антонович, 2102 Вест Шикаго Евню, Шикаго, Ілл., 60622 УСА.

Антін Кущинський

„Пийте, крадіть, принаймні влада буде спкійна"...

Честер, Па. — Український євангелицький журнал „Післанець Правди" в числі 7-8 з липня - серпня 1968 р., опублікував кілька уривків з листів із України, пропускаючи прізвища й назви місць. В одному з них прохають присилати Біблії українською мовою, в іншому мова про звільнених із заслання віруючих - євангеликів, які нещодавно самі добровільно повернулися знову на заслання. Щоб зміст уривка листа був зрозумілий, зазначимо, що в СССР було створено якийсь „союз" євангеликів, аби владі було легше їх контролювати. Хто ж із вірних не бажає записуватись до того „союзу", того представники режиму вважають за „розкольника". Зміст листа наступний:

„...Прибули із заслання брати ... (декілька прізвищ), виглядають жахливо. Їх попередили в КДБ, що як будуть ходити на Богослуження до „раскольников", то підуть знов назад, на заслання. „Краще йдіть до православних і живіть як всі люди: пийте, крадіть, принаймні влада буде спокійна"... Брат. і сестра Х. таки пішли до „раскольников". І на другий же день їх викликали до КДБ. Почали їм загрожувати. А вони самі заявили, що поїдуть „добровільно" до ... Дали їм спокій ... і вони виїхали самі на заслання... Ш. Ш."

ПРЕДСТАВНИКИ ОН В УКРАЇНІ

У Києві та на Криму побували представники Комітету ОН по житлових проблемах. Гостям показували найкращі готелі, а також „експериментальне село Кодаки Васильківського району на Київщині", як писали кагебівські „Вісті з України" ч. 25. Представники ОН оглядали пляни розбудови Києва в майбутньому. По селах вони не мандрували.

ТАРЗАН, ч. 6047. Іто помагає Тарзанові!

— Дивіться, що я там знайшов! Вони добре смакують! Що це таке? — Великий виноград!

— Я знайшов там великий отвір — простір, куди ми можемо йти. Там є дерева й рослини. — Добре! Прив'яжіть шнур довкола дерева і киньте його мені, щоб я міг вилізти!

— Тягніть, Іто, тягніть!
— Тарзане, тут гарно! Скажіть мені, чи ті великі птахи вернуться!